

Бурят УНЭН

ПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Сөвдөй орган

ин аймагай „Улаан Бургалтай“ колхозой механизаторнууд
бриин 25 болотор плуг, сеялка, культиватор, борной
мэтэ машинануудаа, январин 15 хүрэтэр бүхы 20
рактораа, апрелин 20 болотор комбайн, лафетнэ
атка болон үбнэ тэжээл хуряалгын бүхы техникээ
аһабарилжа дүүргэхэ гэжэ шийдээд, аһабарилгынгаа
хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулжа байнхай

ПРЯТ ОРОНОЙ БҮХЫ МЕХАНИЗАТОРНУУД! Бургалтайнхидһаа жэшээ абажа,
ПСС-эй ЦК-гэй Пленумые ажалай амжалтаар угтахын тула хүдөө ажыхыгаа
техника богони болзорто, эрхим шанартайгаар аһабарилалай!

техникэ, зэмсэгүүдээ богони болзорто, найнаар аһабарилхабди

(Торин аймагай „Улаан Бургалтай“
колхозой механизаторнуудай абаһан
социалистическэ уялганаа)

луулжа сохёо. Комбайнернууд Сан-
дан Цыденов, Прокопий Еланов
тэгшэд тус тустай 450—570 га ху-
рыагаа. Найнаар ажаллажа байдаг
трактористнуудай тоодо: Ц. Буя-
наев—1036, А. Очиров—988, Р. Бал-
данов—877 га зөөлөн хахалалгын
хэмжээний ажал хээ. Гэхэтэй хамта
«МТЗ-2» тракторай жолоошон
Ж. Банзаракцаев 604 га, тракторист
Ц. Ухинов «ХТЗ-7» трактораар 277
гектар зөөлөн хахалалгын хэмжээ-
ний ажал хэһэн байха юм. Трактор,
машинануудаа шанартайгаар аһа-
барилдаг, техникескэ харууһынь
саг сагтан хэдэг дээрһээ эдэнэр
бүтээсэ эхэтэйгээр ажаллаа бшуу.
Тэрэнэй хажуугаар түлшэ, мүнгэ
зөөри нилээд алмагдан байна.

Мүнөө артелиин ажыхын гол хү-
дэлмэри техникэ, зэмсэгүүдэй хү-
сөөр бүтэнэ бшуу. Тимэһээ колхоз-
доо байһан машина, зэмсэгүүдэе
хээдэшэ бэлэн байлгаша, аһаба-
рилжа ёһотойбди. Мүнөө ургаса ху-
рыалгын хаһа дүүржэ, колхозой-
мнай механизаторнууд трактор бо-
лон хүдөө ажыхын машинануудаа,
комбайнуудаа бүхыднэ сээрлэжэ,
мастерскойн газар суглуулаад, эдэ
үдэрнүүдэ аһабарилжа эхилээ.

КПСС-эй ЦК-гэй декабрийн 13-
д нээгдэхэ Пленумые ажалай
шэһэ амжалтаар угтахы зорилгоор
плугууд, сеялканууд болон тарилгын
бусад зэмсэгүүдэ ноябрийн 25 бо-
лотор аһабарилжа дүүргэхэдди.

Манай колхоз «ДТ-54» түхэлэй
11, «МТЗ-2»-4, «ХТЗ-7»-2, «С-80»,
«У-2»-2 тракторнуудтай. Тэдэнээ
1961 оной январин 15 болотор бу-
тынь аһабарилжа бшуу. Тинхэдэ ха-
барай тарилгын эхилтэр, апрелин
20 болотор комбайнуудаа болон ла-
фетнэ жаткануудаа, мүн үбнэ ху-
рыалгын машина, зэр зэмсэгүүдээ
аһабарилжа дүүргэхээр шийдээб-
ди.

Табиһан эдэ зорилгонуудаа бодо-
то хэрэг дээрнэ бэлүүлжэ арга бо-
ломжотойбди. Колхознай хэдэн ме-
ханическа цехүүдтэ найн мастер-
ской баринхай. Тэндэ токарна, фре-
зернэ, үрэмэлгын болон бусад ста-
ноууд тодлогонхой. Моторнуудай
обкатка хэдэг, мүн клапанууды
тааруулжа аһабарилжа тусхай стенд-
нүүд бэлдэгдэнхэй. Аһабарилгын
орёо нарин хүдэлмэридэ дүршэлтэй

механизаторнууд ажаллаха юм.

Трактор, машинануудай аһаба-
рилгы эмхитэйгээр үнэгэрэхын ту-
лада түрүү арга үргэнөөр хэрэгдэ-
хэбди. Энэ жилдэ аһабарилга
үзлөвой аргаар эмхидхэгдэхэ.
Тинхэдэ томодогдоһон хэдэн үзлө-
нууды бүридхэжэ табиха болоно-
бди. Жэшээлхэдэ, двигательнууды
туршадаг, обкатка хэдэг үзлэдэ 3
хүн хүдэлжэ, ажалынь дүршэлтэй
тракторист Базар Батуев үхтэлбэ-
рилхэ байна. Тэрэнһээ гадна, мо-
торнууды аһабарилжа, кабина, рама
болон мостнууды аһабарилжа
хабаргаха хэдэн томо үзлөнүүд
ажаллаха. Хэн ямар түшаалтайб,
ямар деталнууды аһабарилжа—тэд-
нэй гараар хөһөн юмэнүүднэ бу-
та хабсаргагдажа, үргэнэжэ юм.
Прицепной болон хүдөө ажыхын бу-
сад машина, зэмсэгүүд тусгаар хү-
дүүдтэ даалгагдаа. Жэшээлхэдэ,
сеялканууды аһабарилжа бригады ме-
ханизатор Дарма Жамсуев даажэ
байна.

Трактор болон комбайнуудай, хү-
дөө ажыхын машинануудай аһаба-
рилгы, аһабарилгын графикай
ямараар бэлүүлэгдэжэ байһынь ко-
лхозой правлени холодоо шалгажа
байха, дутагдалнууд түшаань зохи-
хо хэмжээнүүдэ абаха. Тинхэдэ
механизаторнуудай дунда политиче-
скэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуула-
гдаха, мүрһөөнэй дун саг үргэлжэ
гаргагдажа байхаар хараалагдаа.
Үбэлэй үдэ механизаторнуудай
мэргэжэлээ дээшлүүлжэ тусхай ну-
ралсал эмхидхэгдэхэ юм. Энээнээ
колхозой бүхы механизаторнууд,
МТМ-гэй ажаллад хабаадаха боло-
но. Мүн тинхэдэ малшадай дунда
техникэ шудалха нуралсал эмхид-
хэгдэхээр хараалагдаа.

Механизаторнуудай даалгабаряар
гар табигшад:

Ц.-Д. Цыдыпов, С. Цыденов,
Н. Улзытуев—комбайнернууд,
Д. Жамсуев, Б. Сукуев—лафетнэ
жаткын машинистнууд, Б. Батуев,
Б. Цыбыков—трактористнууд,
Б.-О. Цыденов—МТМ-е даалгаша,
Е. Цыденов—колхозой 1-дехи
отделенийн механик, В. Матрионин
—колхозой ахалагша инженер,
Г. Савельев—парткомой
секретарь, Ф. Братушенко—
колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

Советскэ байгуулалтын бата бэхи, нан-
гин үндэнэ нуури бологшо хүдэлмэришэн
ангийн, колхозно таряашадай бата бэхи
холбоо барисаан мандаха болтогой!

(Агууехэ Октябрийн социалистическэ революцийн 43 жэлэй ойло
зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гэй гаргаһан Уриануудһаа).

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Ажалшадай эдэбхи

Ажалша бүхэриг хүнүүдэй хэһэн
хүдэлмэри миил талаар хосордог-
гүй гэжэ хэлсэдэг байха. Тэдэнэй
хэлһэн үгэншье, абаһан уялган-
шье заабол хүсэлдэжэ халадаг
бшуу. Энээнине Улан-Удын мебель-
нэ фабрикын коллектив (директо-
рын хүрэр Еремин, парторганизаци-
нын секретаринь хүрэр Воронян-
ская) лаб ойлгонхой. Ушарын гэ-
бэл, эндэхид байгша ондо продук-
ци бүтээн гаргаха түсэбөө декаб-
рийн 5 болотор дүүргэжэ, түсэбһөө
гадуур 1,5 миллионһоо үлүү түхэри-
гэй эд хэрэгсэл гаргаха социалисти-
ческэ уялга абаһан байгаа. Найшаг
Октябрыска район дотор дэлгэрһэн
социалистическэ мүрһөөнэй дүн
согсолходо, тус фабрикынхид түрүү
нуури эзэлээд, КПСС-эй райкомой,
райсоведэй гүйсэдкомой дамжуул-
гын Улаан тугта хүртөө һэн. Үнэгэр-
һэн 9 нара хахадай турша соо фаб-
рикын ажалэй бүтээсэ 113 процент-
дэ хүргэгдэжэ, продукция үнэ бү-
хы дээрээ 248 мянга гаран түхэри-
гөөр хямдаруулагдаа. Фабрикын тү-
рүүшүүл станочник И. Кашин, ма-
ляр Н. Хамаганова болон бусад хү-
дэлмэришэд халаанайнгаа даалга-
бари 130—150 процент дүүргэжэ.

Мүн сэмбын фабрикынхид, шэг-
нүүр аһабарилгын заводойхид
найндэрэй хүндэлхэдэ абаһан уял-
гана муу бэшээр бэлүүлнэ. Сэм-
бын фабрика, жэшэнь, 9 нара ха-
хадай түсэб 110 процент дүүргэжэ,
ажалай бүтээсэ 112 процентдэ
хүргэһэн байна. Тус фабрикада ган-
сал сентябрь нарада бүтээн гарга-
даһан продукция үнэ сэн 769 мян-
ган түхэригөөр хямдаруулагдаа.
Эндэхин аппаратно-ээрэлгын, сэмбэ
нэхэлгын болон бусад цехүүдтэ эл-
дэг машина, техникэ найнаар ашаг-
дагдажа, ажалдаа шалгарагшад,
ударнигууд хараа байса олошороо.
Сэмбэ нэхэлдэг станогүүдэ мундуу
эхэ хүсүн соонь хүдэлгэшэһэн хэд
гээшэб? Захаһаань нэрлэбэл, нүхэд
Данилова, Орлова, Мирлас болон
бусад олон эрхимүүд лэ даа. Эдэ

нүхэд фабрикадаа эгээл түрүүн
коммунистическэ ажалай ударник
болоһон, сэмбэ нэхэгшэ нүхэр Се-
менчук гэгшын түрүү дүй дүршэл
ажалдаа хэрэглэмсээрээл, өөһэд
хоорондоо тунхалсан ажалладаг
заншалтай болоо һэн.

Фабрикын партийна организаци,
профсоюзай комитет уралан нари-
жуулагшадтай, ухаалан зохиогшодой
хүдэлмэри түсэбэй ёһоор нарин
нягтаар эмхидхэнэ. Мүнөө фабрика
дээрэ 70-аад уралан нарижуула-
шад хүдэлдэг. Тэдэнэр жэлэй эхин-
һээ хойно 115 дуралхад оруулжа,
360 мянга гаран түхэригэй олзо,
фабрикадаа олгоһон байна.

Эдээн шэнгээр районной мяха-кон-
сервын комбинадай, модной заво-
дой, совнархозой барилга-хабарил-
гын нэгдэхин управлений олонхи
цехүүд, участогүүд найндэрэй урда
тээ дэлгэрһэн социалистическэ мү-
рһөөндэ шэнэ шэнэ амжалта туй-
лажа байнаар.

Ажыхыгаа хүгжөөхэ талаар туй-
лагдаһан эдэ амжалтанууд хадаа
район дотой партийно-эмхидхэлэй,
политическэ хүдэлмэри ажабайда-
тай, үйлдбэритэй нягта холбоотой-
гоор ябуулаһанай аша үр мүн боло-
но. Юуб гэхэдэ, эмхидхэлэй болон
политическэ хүдэлмэри тодо ноно-
роор эмхидхэ һаа, ажыхын алиһе
налбарда бодото амжалтын туй-
лагдаха байһанинь элитэ. Тимын
тула үйлдбэрийн эгээл харюусал-
гатай газарта коммунистууд ажал-
ладаг ха юм.

Совет арадай ажабайдалай баян
дэлгэр, энхэ тэнгилэн байһан түлөө
түрэл Коммунистическэ партиянгаа,
Советскэ правительствынгаа саг үр-
гэлэйн анхарад оролдогдог гаргажа
байһанда харюу болгон, районной
бүхы ажалшад Агууехэ Октябрийн
43 жэлэй найндэрэе ажалай эрхим
амжалтаар угтахы гэгһэн хүндэтэ зо-
рилготой.

Д. Шагдуров,
КПСС-эй Октябрыска райкомой
инструктор.

Советскэ Союз дотор

УХИБУДЫСКЭ ЁШООР ХУМУУЖУУЛХЭ БҮРГҮҮЛИНУУД

УЖГОРОД. (ТАСС). Ухивүүдэе
коммунистическэ ёһоор хумуу-
жүүлхэ бүрүгүлинууд нээгдэхэнэ
гэгһэн сонсоһоннууд Закарпатин
Дубровка тохонхой үйлсэнуудтэ
няагдаһан байгаа. Түрэлхидтэ суг-
ланууд, хөөрлөөдөнүүд агитпункт-
нуудта үнэгэргдөө.

Тингэжэ юрэ бусын бүрүгүли
нээгдэбэ. Түрүүшын хэцээлдэ тү-
рэлхид эхэ олоор ержэ, класс соо
арай гэжэ багтажа хууһан юм.
Хөөрдохин хэцээлдэнь 150 түрэл-
хид ержэ, хоёр класста хэцээл
үнэгэргдөө бэлэй.

Ургажэ ябаа залуу үетэнийе
коммунистическэ үзэл бодолтой-
гоор хайшан гэжэ хумуужуулхэ
гэгһэн асуудалнууд Закарпатин
ажалша эхээрнүүдэе эхээр хо-
нирхууһа. Партийн Ужгородской
райком колхозуудтай ажалша
эхээрнүүдэй гүйлтиень хараадаа
абажа, ухивүүдэе коммунистиче-
скэ ёһоор хумуужуулхэ бүрүгүли-
нууды районной бүхы тосхонууд-
та нээһэн байна. Нимэ бүрүгүли-
нуудта мүнөө үдэ 700 гаран эхэ-
нүүд нураһана. Коммунистическэ
үзэл бодол тухай, совет хүнэй мо-
ральна шэньжэ шанар тухай, даруу
зантайгаар, журамтайгаар, эрэлхэг
зоригтойгоор, олонийтын гурийн
хүндэлхөөр, патриотизмын шэньжэ
шанартайгаар залуу үетэнийе ху-
мүүжүүлхэ тухай асуудалнуудтар
лекции болон хөөрлөөдөнүүд бүр-
гүлиин программа соо хараалаг-
данхай.

МАНГЫШЛАК ГЭЖЭ ХАХАД АРАДА НЕФТ ОЛДО

АЛМА-АТА. (ТАСС). Казахста-
най геологууд Мангышлак гэжэ
хахад арада (Каспийн далайн ба-
руун эрьэ шадар) промышленна
нефть анха түрүүшынхөө бадэржэ
олобо. Ацхэгта малтамалууды
бэдэржэ 2-дохи скважинын тур-
шалга хэжэ байха үдэ 1900 метр
дороһоо эндэхин нефть олдоһон
байна.

МАШИНАНУУД ПРОЕКТ ЗОХООГШОДОН АЖАЛ ХҮНГЭДХЭНЭ

КИЕВ. (ТАСС). УССР-эй Гос-
строй «Промстройпроект» гэжэ
Киевскэ институт проект зохио-
гшодой ажал оһонжоруулжа бай-
на. Элдэб зүйлэй баригануудтай
орёо нарин ажалай хэмжээсэ тодор-
хойло тоолохо электротехникэ шэнь
машина амжалтаттайгаар хэрэглэ-
гдэжэ эхилбэ. Тингэжэ барилгын
хүдэлмэрийн хэмжээсэ уридшалан

тодорхойлох ажал нилээд хүнгэд-
хэгдөө.

Техническэ документацинууды
олошоруулаха хэрэгтэ шэнь арга
илангаһа тунхатай. Саарһан дээрэ
нарандашаар зурагдаһан чертеж
фотоаарһан дээрэ буулгагдажа
олошоруулагдаа. Энэ шэнь арга
чертеж буулгадаг 18 хүнийе ондоо
ажалда оруулха арга олгоо. Мүнөө
үдэ дүрбөхөн хүн 20 хүний хэдэг
эхэ ажал бүтээхэ аргатай болобо.

Техническэ документацинууды
олошоруулаха тусхай лаборатори
институтта түхээрэгдэжэ байна.

ПСКОВСКО ОБЛАСТИН ТОСХОНУУДА ОЛОН ДАХХАР ГЭРНҮҮД БАРИГДАХАН

ПСКОВ. (ТАСС). Псковско обл-
поектын хэдэн архитектор Пор-
ховско районной «Россия» гэжэ
колхозной гол буюусы шэнэхэн та-
биха түсэб зохиёо дүүргэбэ. Эндэ
капитальна 30 гаран байһан, тэрэ
тоодо дүрбэн даххар 18 гэр байра,
дунда бүрүгүлиин нураһалтай бай-
шан, хүргэдэй сад, больница, по-
ликлиника, эхэ наһатанай гэр, сто-
лово, пекарни бодхогдохоор ха-
раалагдажа, квартал бүхэндэ газ
шэнгэрүүлхэ резервуарнууд, гэр
байранууды дүлаасуулаха котель-
нүүд баригдаха юм. Захиргаа-
ны, культури ажаһуудалдай эмхи
зургаанууд байрын хүнүүдэй на-
гэдхэн даххара байха юм.

Колхозинууд нарайлагшын гэр,
400 хүнэй багтаха харатгын зал-
тай Культурын байшан, байрын
хоёр гэр бариба.

Хүдөө тосхонуудта олон даххар
байшанууды бариха эхилһэн тү-
рүү колхозуудай үүсхэлые парти-
н Псковско обком найшаагаад,
хараалагдаһан түсэбүүдээ түргөөр
бэлүүлхэдэнь али болохоор ту-
халхынь барилгын организаци-
нууды уялгаһаа.

ДИНОЗАВРНУУДАЙ МҮР

ТАШКЕНТ. (ТАСС). Ташкен-
тын шэнжлэгшэ-палеонтолог Е. А.
Кочнев гэгшэ Ягноб гэжэ мүн-
рэнэй нугада (Зеравшанай дээдэ
бассейн) 105—110 миллион жэлэй
саада тээ Юрскэ саг үдэ ажи-
мдарһан мяхача, мүн үбнэ ногоо-
гоор хоологшо динозаврнуудай
мүрнүүдэ элирүүлһэн байна.

Эртэ урда сагай туйлай томо
тэдэ амитад уяндашье, хуурай га-
сар дээршье ажимдардаг байһан
юм. Ягноб гэжэ мүнрэнэй эрьдэ
ажимдарһан динозаврнуудай эгээ
томоһон 8 тоно тогатад байгаа.

Ягноб мүнрэнэй эрьдэ олдоһон
мүр дэлхэйн палеонтологическа
коллекцинуудай дунда эхэ шууха
зүйл гэжэ тоологдоно.

мотор, машинануудай аһаба-
рилгы үдэрһингөө даалгабари
уулуудан дүүргэхые оролдо-
һонһаа боложо аһабарилга
хаахагуй, — гэжэ токарь
Мухомедов хэлээд, станогоо
үлжэ оробо.

Механизатор Дарма Жамсуев үн-
гэрһэн намар лафетнэ жаткаар 880
гектар таряа хадаад, мүнөө сеялкануу-
ды аһабарилжа байхадаа, эрхим
ажалай үлгэр жэшээ харууһа.
— Абаһан уялгана дүүргэхэл байха-
бди, — гэжэ маньин тэрэ найдуулба.

— Энэхэн моторто ямаршье нэжэ
байхагүй. Хүсөөрөөшье, түлшэ галда-
ха талаараашье һайса туршагдаа,
— гэжэ аһабарилганаа гараһан дин-
гелине шалгажа байһан тракторист
Бубе Цыбыков хүжүүнээр мэдүүлэ.

Зураг дээрэ: (дээрһээ доошоо)
зөөлөн хахаллагдаа оруулхад, «ДТ-
54» трактораар энэ жилдэ 1036 га
хахалһан тракторист Ц. Буянаев. Тэрэ
1940 онойн хойшо трактористтар
ажаллажа байна. Үнэгэрһэн хабарай та-
рилгын үдэ нүхэр Буянаев сеялкануу-
ды шэрлэһэн, газар хахалһан байгаа.
Таряа хурыалгын үдэ лафетнэ жат-
кын машинист нүхэр Дарма Жамсуев-
тай сугтаа ажаллахадаа, зарим үдэр-
нүүдтэ 40 гаран гектар хадаһан байна.
«С-4» комбайнаар эрхим амжалта туй-
лаһан комбайнер Н. Еланов (дунда)
үнэгэрһэн намар 450 гектарай баал-
нууды сугтуулжа сохёо. Трактор ма-
шинануудаа найнаар харууһалжа, бү-
тээсэ эхэтэйгээр ашаглаха талаар
эдэбхи үүсхэл гаргадаг колхозной 2-до-
хи отделенийн механик Б. Цыденов.

Т. ГАРМАЕВЫЙ фото.

Энээн тухай хөөрөлдөөгөө үргэлжлүүлнэбди

Ажал хээгүй хүн-ама хооһон хууха

Владимир ЖАЛСАНОВ

„Хатан“ кукуруза

(Үльгэр-поэмэ)

100 гектар газарай га бүхэйнөө
1200 ц. кукурузын ногоон тэжээл
абажа, ехээн амжалта туйлаан
Бятын аймагай Кударын совхо-
зой кукурузапан нүхэр Батусва
зорюулнаб.

Ногоон торгон тэрилтэй,
Номгон, даруу зантайхан,
Үндэр, нарин бэстэй,
Үнжэгэн, илдам зүлгыхан
Баруун зүгэй
Баян талын дүүхэй —
«Хатан» кукуруза басаганда
Хамаг дүр зүрхээ
Энхэ Бурядай
Элдин талын баатар —
Бурят хубуун буялалгаад,
Байрадаа тэсэн хуухадажа,
Байжа шадхалха болсо гээд,
Баруун, зүүн зүгүүдээр
Баран зонууд хэлсээ лэ.
«Хүйтэн шэмэрүүн нутагтаа
Хүнэй үрин асаржа,
Хүлдөөхөө ханаа гү?» —
Гэжэ байжа хүнүүд лэ
Гэмэрэлдээ хаш даа энээгүүр.
Баруун зүгтэ баһал
Басаганай эхэ-талаа:

— Хари холо газарга
Хайшанш гэжэ байхабши? —
Гэн, ханага болоходоо,
Гайхан хуугаа гэхэл даа,
«Угы! Бүри заатагуй
Үргэн тэионун дайдадаа
«Хатан» кукуруза асаржа,
Хүрим түрээс хэхэм», — гээд,
Баян талын баатар —
Бурят хубуун сухаряагүй,
Хабарай дулаан болоходо,
Хамаг юмээс түхээржэ,
Найр түрэнгөө хэснэг —
Наг шэбхээс дэлгэжэ,
Урасхал олон голыйнгоо
Уһан — айраг халаяжа,
Дурлахан инаг гансаа
Дуудан үрин асаржа,
Эдээ хоолоор дутаангүй
Эрхэн харан үргэжэ,
Намар болгоһон түүхэтэй.
Энхэ Бурядай хубуунэй
Энхэргэн зүлгэ байһандаа,
«Хатан» кукуруза уяржа,
Хамаг дүр сэлхээтэй
Буялалгаан түүхэтэйл.
Ногоон торгон тэрилтэй
Намарай сагта хэдэржэ,
Хабтагуй үргэн талаар
Хүхэрэм ногоорон найгажа,
Хамаг зониме гайхуудан,
Харьян хило Буряда
Хубтаа заатаага олоһондоо
Баясан баясан ингэжэ,
Бурят хубуунтэй нэгдэжэ,
Үлхэн юумэ гэлсэдэг,
Жаргаһан юумэ гэлсэдэг.

Баруун зүгэй басагые
Дуруулжа шаданан үрмандаш,
Батусе шинин илалтын
Солме магтан дуулажа,
Толотомо ехэ амжалта
Туйлажал байхыш юрөөжэ,
Унаган уран хэлээрээ
Үльгэр-поэмэ зориулжа,
Ушөөд урагшаа дабахыш
Уряалан байнаш шамайе.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунистическэ ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байһан Иволгын аймагай «Улаан Орон» колхозой 1-дхи бригадын нүхэр Ринчиновэй даадаг гүүртнэ наалишад сүлөөтэй сагтаа газета уншажа байна. Н. ДАМБАЕВЫН фото.

Арад зоной зөөридэ набараа бү хүргэг

Нүхэдэй сүүд дээрэнэ репортаж

Дмитрий Тимофеевиче үнэн сэхэ хүн бэшэ гэхэ болоо наа, уурлаха жэшээтэй байгаа. Хэрбээ ингэжэ хэдүүлээ наа, энэ хүн олон таба юумэ дурдаха, бага балшар наһан-наа ото хүдэлжэ ябаһан, гурбан үхибүүдые хүмүүжүүлһэн хүнби гэхэ нэн. Эдэ бүгдэе дуулаад байхалаа, үнэхөөрөөшье хорхойдо хориггүй хүн ха даа гэжэ ханахаар даа. Тээд даншые тимээ бэ-шэ, Мэхэтэй хүн байшоо. Одоол нимэ хүнине хониной арһа хэдэр-нэн шоно гэдэг ха.

Нютагаархидын, Киранай ада-гайхид, энэ хүнэй мэхэ гоһыншэ эл-рүүдээ, нүхэдэй сүүд татаһан бай-гаа, Усть-Киран нутагай клуб соо дүүрэн хүн. Үннэйшье нимэ олон хүн энэе суглаарагүй байгаа ха даа. Кяхтын совхозой нэгдэлхи от-деленин хүдэлмэриншэ бүг-дүнгөө нэрэ хухалһан, буруу яба-дал гаргаһан хүнүүдые энэ сүүдтэ ерүүлхэ гэхэбэ. Дмитрий Тимофе-вич Осеов, Николай Осеов, Любовь Люсина гэдэгүүд энэ сүүд дээрэ нүхэдэйнгөө урда зогсобо.

— Олтирог дэзгүүр поршонхо-нууд гүйлдэжэ ябаа. Тэдэнэй хо-рынь бариад, гэртээ асараа нэм, гэжэ Николай Осеов хэлэбэ.

— Хэнэй поршонхононууд бай-гааб?

— Хэн мэдэбэ.
— Үнхээрөөшье хэн мэдэбэ даа, гэжэ ехэ Осеовын дабтана. Ол-тирог дэзгүүр хэнэй поршонхоноу-дай гүйлдэжэ ябаһые гахайн фер-мын харуулан Дмитрий Тимофе-вич Осеов мэдэгүй гэхэ гүт. Эгээл энлээхэ хубуунэйнгөө асарһан пор-шонхононууд мэдэжэл байгаа. Үнэн сэхэ хүн гэшнэ наа, хубуу-

нэйнгээ тимэ муухай юумэ хэжэ ябахада, болуулха, нургааха байгаа бшуу. Тингээ нааш, нийтын зөөри руу тэрэнш гадаа харбайхагүй нэн. Тинхынгээ орондо өөрөө тэрэ ол-тирог ошожо, гурбан поршонхоно хулуужа асараа.

— Энэшни тиммэрхүүл хүн байха даа, гэжэ Дмитрий Павлович Щербакон хэлэбэ. — Хамта хүдэлжэ байхалаа, нэгтэ малай хоол болохо талха таряанай зүйл абажа ерэгшэ нэн. Тинхэдэн нүхэрөө бариад, асарһан юумыншэ нөөргөншэ бусаал-га агша нэм. Тинхэдэ энэ хүнине олоной урда гаргаагүй гэмтэйб. Мүнөө нимэ юумэ хээд байхаданш, минн орхихын аргагүй. Энэ хүн би-дэннэ бултыемнай бусарлаба.

— Би хулуугаагүйб. Фермээ асараа бэшэ, шугы сооһоо абаа ха юмби.

— Бишье хулуугаагүйб, — гэжэ Любовь Люсина Осеовые дабтана. Ой соо жэмэс түүжэ ябаһаар, ту-ража үхэхэ болоһон поршонхонону-дые асараалби. Нөөргөө бусалган-даа фермээ хүржэ, эдэ хэнэй пор-шонхоно гэжэ асуугаа хамнайб.
— Люба, юундэ худалаар хэлэ-нэбиш, — гээд, Екатерина Колодина (фермын эрхм гахайн) асууба. — Фермээ ерэхэдэн, олтирог дээрэ хэнэй поршонхононууд ябаһаб гэжэ асуугаа нэм. Тинхэдэн хүнэг соогоо абажа ябаһан юумэе харуулаагүй хамнай. Хамта хүдэлжэ байһан элнээрэй түлөө эшнэб, июури улайна. Нийтын зөөри ху-луужа болохогүй.

Зүб, нийтын зөөри хулуулгаха-гүйбди. Дмитрий Тимофеевич, Лю-ба, Николай гэгшэд дуулажа байг-ты. Таанад хулуугаагүйбди, минн абабди гэжэ байгаад, гоёожо хэлэ-

нэт. Хэдышье тингээ хаатнай, таа-нарай хэнэн гэмтэ ябадал элэрээ.
— Таанад гэмтэ ябадал хээт, — гэжэ Григорий Иванович Черно-ров хэлэбэ. — Инхэдээ өөһэднөөгөө хармаанһаа юумэ хулуугаалта.

Саашадаа ингэдэ яахабта? Той-роод харыт, шэн габыата ажал бу-рылжа байна. Люба, шинин нүхэр басаган энэ жэлдэ эхэ гахай бүри-лөө 21 поршооноо абаа. Та, Дми-трий Тимофеевич, Ранжуровой нэр-мэжэтэ колхозой гэгшүүн Базар Галдановһаа юугээр дутаһат? Энэ солото кукурузашан гектар бүри-лөө 1150 центуруу кукурузын ногоо ху-рыгаа, энэ хүн шэнгээр Ташье хү-дэлжэ шадхаа байгаада. Танай үмсэрхүү сэдхэхэ болот танинс орёогоо бшуу.

— Ингэжэ ябахаа болигдохо бай-ха, — гэжэ шэнээрэнги хоолойгоор Дмитрий Тимофеевич Осеов абаа гараба. — Тээд намайе хайрлыт даа, нүхэд, ингэжэ бү ябагты гэжэ аша гушанартаа захиалби. Ямаршье худалмэрид оруулагты, арсалтагүй хүдэлхэб.

— Болохоёо болоһон юумые бо-люулхын аргагүй. Манин хайр-лыт, — гэжэ Николай Осеов, Любовь Люсина гэгшэд арай гэжэ дуу гар-бад. Хүнэй нюурыше хараханш энхэтэр...

Зон нүхэдтөө таһа хараалгаад байхалаа, элнээр ингэжэ гүйлта эрибэ гэгшэ. Тингэбэшье элнээрш хайрлаад, минн орхихын аргагүй. Нүхэдэй сүүд Д. Осеов, Н. Осеов, Л. Люсина гэгшэдтэ донгодогто со-носхоһон байна.

Ингэжэ совхозой ажалша бүлэ соо соохорхоо гараһан энэ үлгэдэлэй орогуй халхаш дабтай. О. Бодонов.

Хүмүүжүүлхы үүргэнэ ехэ

Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хү-мүүжүүлэн болбосоруулха харагта нутагай Соведүүд ехэ үүргэтэй. Соной, поселко-во Соведүүдэй сесси дээрэ, хүдөөгэй ажал-шадый суглаанууд дээрэ энэ асуудал зүб-шэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Соёл сурталы, гэгээрэл болбосорхой худалмэри шангад-лаха тухай энэе Селендумын поселко-во Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэ. Сессидэ хабаадаһан депутатууд, адэбхитэд хүмүүжэл болбосорхой худалмэридэхэ дутагдалнуудые элрүүлээд, саашадаа энэ худалмэриэ найжаруулха тухай хэлсэб.

Селендума тосхондо совхоз, станок бу-тээдэг завод болон башэ эмхи зургаанууд бии юм. Энэхэ ажалшадый олонхын үнэн сэхээр, шэн габыатайгаар хүдэлжэ байдаг. Селендумын заводто коммуни-стическэ ажалай нэрэ зэргэтэй гурбан брига-да бии юм. Коммунистическэ ажалай 50 гаран ударигууд совхоздо, заводто хү-дэлжэ байнда. Мүн олон хүнүүд энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэнэ.

Поселково Соведэй сесси дээрэ Селенгын совхозой парткомой секретарь нүхэр Да-баев түрүүн үгэ хэлэбэ.

— Коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө мурисонда оролсоходоо, совхозой дүрбэхэ фермын һу наалин гүүртнэ наалинад үдэр бүрингөө наам ехэдэхээр, улаан булан, хамтын бай-рые өөһэднөөгөө хүсөөр заһахалар шилд-бэ, — гэжэ нүхэр Дабаев мэдүүлэб. Тэжээлэй рационий ёһоор наалинад өөһэдэ тариа талханайгаа зүйл хууаха юм. Энэ ажалшад бэрхэ бүлэ соо нүхэдэй-нгөө нэрэ бузарладаг хүнүүд баһа дайралда-дагыш гэмшээтэй. Энэ хамтын ажалда хабаадаггүй, олонхитэдэшье, гэр бузын-хидөөшье туһа нэмэри хадгагүй хүнүүд бии. Селендума тосхондо хаананшье хүдэл-дэггүй гү, али хаа-ла энэ тэндэ хүдэл-хэн нэрэ зүдгэд 16 хүн тоолодоно.

Эдэ хүнүүд ямар шалтаганһаа хүдэл-дэггүй хуудат ба гэжэ поселково Совет шалтан тодорхойло ёһотой гээд, депу-татууд хэлэбэ.

Үнхээрөөшье ажал хэнгүй, лайжа яба-д К. М. Попов, Чойжинида Дандаров бо-льч бусадые удаан тасалтэй аал? Попов гэгшэ заводтошье, совхозтошье хүдэлдөө үзэһэн байха. Зүгөөр хаананшье тогтоо

тороогүй, мүнөө хатуу харые наам-даг болонхой. Тинхэдэ Дандаров та-хадан жэлэй турша соо хүдэлдөггүй, тэ-дые «аргалха» нартай, бэлэн хүрмэ-гэ оложо, хоолойгоо тэжээдэг тү-хүнэй ингэжэ ябадаг тухай андхыи-нын худалмэрилагшад, мүн аймгай мадажэ байгаад, ямаршье хамжа-гүй. Ингэжэ ажалшадые мэхэлдэг хү-нүүдые олонхитын сүүтэ үзэһэн тоо-лоо гэжэ депутатууд мэдүүлэб.

— Манай тосхондо элүүр андх-лай түлөө мууса тэмсэнэбди, — гээд К. М. Д. Бодеев шүүмжэлэб. — Үүн бодолод хадуугадаһан боһирдолт-лэки, элидхэлнүүд, хөөрөлдөөшье доггүй шахуу. Хүмүүжүүлхын үү-рини муугаар табигдаһанда парти-зациянуудһаа гадна, мүн нийтин нүүд ехэ харюусалтатый байна. Энэ нүхэдэй сүүд гэгшэмнай ажалшад хүмүүжүүлхы, нийтын харагта комму-стескэ ёһоор хандаха, бэе бөөдэ тү-хэ матын һайн һайхан зан абагтай гохоор болбосоруулха үүргэтэй бии.

Арадай дружинанууд хаала агшэ хулигантаха ябадал гаргалшадтай гурим эбдэгшадтэй тэмсэхэ гаһаа тэ-лэ үүргэтэй гэжэ буруу ойлгоһон гээд, депутат Э. И. Ибрагимов хаан-дай дружинанууд хаананшье худал-хуунүүдые хүмүүжүүлхысэ ёһотой.

«Мүнөөнэй эрхэ байдалда парти-зациян бөөдүүлхэ зорилгонууд КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол соо соёло-дой эмхи зургаануудай худалмэри-гөө найжаруулха, ажалшадые коммуни-стескэ ёһоор хүмүүжүүлхэ харагта тэднэ дээшлүүлхэ тухай онсолон за-гээд, совхозой нэгдэхэ фермын ор-ганизацыйн секретарь нүхэр Ш. Д. хэлэбэ. Тингэн гаһаа, манай тосх-клубууд мууса худалдаг байна. Энэ хүйтэн газаа ерээ. Тээд эдэ нүхэр байшанаа бэлдэггүй байһаб. Клубта кино гардаггүй шахуу.

Селендумын поселково Соведэй ехэ адэбхитэйгээр үнгэрөө, энэ үгэ хэлэа, ажалшадые коммуни-стескэ ёһоор хүмүүжүүлхэ худалмэри найжаруулхаар хэмжээнүүдэ хэмэ-А. Второв

Эдээнэй амыень татахаар болоо

Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхозой 4-дхи отделенидэ һүүлэй хоёр жэ-лэй турша соо ажалһаа зугадаһан элдэбн хүнүүд шэбээлэнхэй. Ний-тын ажалда ямаршье нэмэригүй, на-ра бэсэнгээ амарые хараад, үмсн-гөө ажал хэжэ ябадаг хүнүүдэй нэ-гэн Сидор Трофимов гэгшэ бии. Гу-шаад наһанай энэ хүн Заиграйн ай-магай Шулутайн леспрохоздо байһан гэр булынихидөө зугадажа, Шэнхэтэ нутагта шэбээлээд, энэ тэрын юумэ хүлһөөр хэхэдэ хэжэ, үгылдөө үгн, улан тулам архидажа ябаһаар хоёр жэл тухай боложо байна.

Совхозой газар дээрэ хашалгүй өөртөө гэр барижа ороод, нийтын ажалда хүдэлдэггүй Николай Лан-кин гэдэг зоргоороо ябадаг. Дүшөөд наһатай аад, олонни-тэдэ туһатай ажал хэнгүй зайжа, зольборжо эхилһээр энэ хүн мүн лэ хоёр жэл тухай болобо.

Юмэ хэдэггүйгөө сагааруулха, бээс үмөөрхэ ханаатай, нюдэ муу-

тайбди гэжэ шалтаг дурдаг наманг Цырендондок, Цырен-чинновтэн дүрбэхэи отделени харшэбэр нутагта ажаһууаг. Нэр энэ жэлэй январь, май, ию-нуудай турша соо совхозой га-гар модон, шэрэжэ, 11 метр түш-9 метр үргэтэй томо гэгшэ гу-шан барижа эхилээд, совхозоо мянган түхэригөөр худалдаба. дэб янзаар «калым» сохижо мүнөөрөө эдэ хоёр Улан-Удэ-городуудар хэдэн хараага ябадаг юм. Совхозой сабшала-рэ үблэ сабшаад, эдээр Мун-бэрэй авторитон шофер А. И. Иванович Старых гэгшэдэ 700-түхэригөөр худалдаһан байна.

Отделение даагыш нүхэр Д. Цыренов, партийна эхин орг-анин секретарь нүхэр Лопиншэ шэд эдэ бүгдэ тухай совхозой рекидэ үннэй гомдол оруулха. Тээд ямаршье хэмжээн абаһа.

— Угы саашаа. Шэхээд дуулаагүйбди. Бидэндэ газетэ жа үгэдэггүй, хөөрөлдөөшье гүй, — гэжэ мэдүүлэл.

Нээрээшье партийна органи-зация, комсомолой органи-ци тон һулаар худалдэб. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр боев, партбюрогой секретарь И. дыжапов (тушаалһаа гаргал-гэгшэд имгалт үйлдэбэрэ-раад, хүмүүжүүлхын худал-рын тон һулаар эрхилдэ-гаа. Саарһан дээрэ энэ нүүдэй совет, дружина гэгшэ юумэнүүд бии аад, хэһэн ажал-гэжэ хомор. Уран һайханай бэймэйд жэл соогоо, хуушан па-тын хэлһээр, оройдоо хоёр-га дахин наада харуулаа. Ху-гүй юумэн энлэ үгэа олон бии.

Эдэ бүгдэе шэнэ ороһон се-кретарь нүхэр Сокорев, колхоз-лени һайса бодожо үзэхэ шил-Соёл сурталы, хүмүүжүүлхы дэлмэрин тон һулаар табиг-дээрхээ Заиграйн аймагай Л. Марксын нэрэмжэтэ колхозоо ехэ дутуу дунданууд дайрал-ха юм.

Ц.Б. Бадм

Хатуу хөөрөлдөөн

Байгша оной сентябрийн 17-до манай газетэдэ гараһан «Ажал хэ-һэн жаргалтай, алга һуулан гэмшээтэй» гэгшэн хуудандаа Заиграйн ай-магай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо шэбээлээд, хүнгэн олоо бодар-дэг, ажалһаа зугадаг, нийтын журам эбдэгдэг хүнүүд шүүмжэлдэгдэн байгаа. Энэ асуудалаар болон колхознигуудай хамтын суглаанда байл-санаһан уран зохиоло, манай редакцый дэргэдэ байгуулагдаһан штатна-бэшэ тайгай харюусалгата секретарь Цырен-Базар Бадмаевай статьи

Элхин Карл Марксын нэрэмжэ-тэ колхоздо нийтын ажахида ха-баадангүй, өөһэднөөгөө газарынш хараад, зайгаад, архидаад ябад-гууд тухай газетэдэ бэшгэдлэн байгаа. Тэрэ статьяда хэлэгдлэн шүүмжэлэл, бодолнуудые хаража үзэхэ гэжэ колхознигууд клуб соогоо сугларбад. Зон яһаа олон байба, зүгөөр шүүмжэлдэг ороһон нүхэ-дэй зариманинш эрбэггүй. Тингээ-шье наан, клуб соо хатуу шанга хөөрөлдөөн болоо.

Энэ суглаанда һуужа байхада ехэл урматый байба. Юуб гэхэдэ, бодожо үгэ хэлһэн хүнүүд дутуу дундаа, һай муугаа һайсахан он-гилжэ, ажахигаа улам дээшнэ үр-гэхэ гэжэ үнэ зүрхэһнөө ханаагаа зобожо, колхозойнгоо юрэнхы бай-дал тухай хэлсэб.

Хэнэйшье мэдлээр, Карл Мар-ксын нэрэмжэтэ колхоз энэһнээ урагша экономикынгоо талаар һула, хүдэлмэриншөөр дутадаг, залуу-шуулынь хараһан тээшэ тараша-наа-юумэнэй хойно гараннишаг колхоз гэжэ сүүтэй нэн. Нүүлэй жэлүүдтэ тус колхозойхид нилээд-хэн урагшаа дүг гэжэ, мүнөө эко-

номикынгоо талаар колхоз муу бэшэ ябаһа. Зүгөөр энэ колхоз бү-ришье һайн ябаха байһан аад, ажалай журам муугай дээрһээ, хү-мүүжүүлхын худалмэрини һулаар табигдаһан дээрһээ ехэхэнээр гар-затана.

Колхоздо хүн дутана гэжэ хэлсэ-лэ. Худөө тээһээ туһалха гэжэ вос-кресник эмхидхэхэдэн, өөһэдөө за-рим колхознигуудай архидажа яба-дагышье ушар дайралдадаг байна. Энэһэн тухай комплексно бригадын бригадир, комсомолец Илья Бад-маев суглаан дээрэ ехэ хурсаар шүүмжэлэл хээ. Тэрэнэй хэлэгшэ зүбтэй гэжэ ханахаар, манайшье бахан тэрэ руу ябахада, архи ууһан хүнүүд ажаллаа гарахагүй-лөө байтагай, колхозойнгоо конторо соогүүр ерээд, түрүүлэгшэдэ ажа-лынш хуульхэгүй, һүхиржэ, галзуур-жа ябаха ушар дайралдаа. 3-дахы фермэлдэ ошоходомнай, конторо соо-гуур баһал ногтуушүүл бии, нэгэ-нийш бидэниие бэлин шэбээрээр ха-раажа байгаад, нодаргаараа запан сохиходоо хүрэхэдэн, хүнүүд нал-гаажа абаба.

— Архи хадаа бидэнэй ажалда

ушаргүй ехэ наад хэнэ. Архитай эрид тэмсэжэ эхилэ, — гэжэ Илья Бад-маев хэлэбэ. — Би энэһнээ ураг-ша хаа-яа «барихаа» наадаг, зай-гуулаагышье абадаг байгаа. Мүнөө тэрэһнээ бодоод үзэхэдэмни, на-һаа зоборитой байна. Бригадир бо-лоһонхоомни хойшо зарим хүнүүд юумэ эрихэхэ ерэхэдэ, заал наа «хахадтай» ерэнэ. Үбнэшэд — про-центшын гэжэ баһа тимэ, «Хахад-гүйгөөр» юрэлдөө юумэн бүтэхээс болонхой.

Колхозой комсомолой организа-цийн секретарь, механизатор Баль-жинов хэлэхэдэ: — Ногтуушүүл урагшамнай ябуул-хана болсо. Юу һайхалаа, Дашин-цыренов Пунсык Ногтууғаар тра-ктораа ябуулаад, шабар руу оруул-жа һуулажархинаншын, тэрэнш тэндэ долоон хонгогто ажаллаха аргагүй байгаа гэшнэб.

— Зуугаадаараа шажан мүргэл хэ-дэг, түрэ хэхэдэ, хэдэн машинаар хатуу харые зөөжэ, эхи захгүй ар-хидаа эрхилэн, хоёр-гурбан хонгогто ажаллаа гарадаггүй ушарые огтол-ло болуулха ёһотойбди, — гэжэ шэ-нэ һунгадаһан ларторг Сокорев хэлэб.

Тэрэншье зүбтэй байна. Олонни-тын ажал хойшо татагшадтай ха-тууханаар тэмсэхэ саг ерээ гэжэ колхознигууд нэгэн дүүгаар мэдүүл-нэ. Хэд тинтэрээ нутагайнгаа, түрэл колхозойнгоо нэрэ гутанаа гэшнэб. Тэдэниие колхознигууд сэхэ нэрлэ-нэ. Нимаев Мунко, Дашиницаев Цыдыг, Будажапов Дамба, Цырен-базаров Цыбан, Цымпилев Чимит-

Доржо, Цыдыбон Дондок гэгшэд архидажа, колхоздоо сэхэн наад татадаг. Цыренбазаровай ажал наа-туулхан багадаад, түрэнш эхээс сохижо эхилэ, Ногтуу соогоо нэгэ нүхэрөө шархатаһан байна, тинхэ-дэ Ч. Цымпилев (2-дохы бригада) гэгшэншье баһа сохидог наһадаг, элдэб муу муухай аяг ааша гарга-һан байна.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз леспрохозуудтай хаяа хадхан һуу-даг ха юм. Колхозой байдалай са-зуура Рэгдэн, ажалта үдэртэ муртэй юумэ үгэхээс болоходон, зарим залуу нүхэд колхозноо ошожо, лес-прохозууд руу ябаһадаг зантай болоо нэн. Мүнөө тимэ бэшэ, үн-гэрхэдөө хүнүүд нөөргөө нутагаа бусана, тимэмшье наанш, залуу-шуул колхоздо үсөөдэнэ. Үшөө нээрһээнь ажалай журамай һула-һаа боложо, зарим нэгэн колхозноо тэрбэлшэдэгшье ушар бии. Жэ-шэнь, комбайнерай туһалагша Ш. Бадмацыренов, барилгаша Ц. Дармаев гэгшэд ажаллаа орхёод, үгы болошоо гэхэ. Гэнтэ мэдэхэдэ, тэдэ хүйхэрнүүд «калым» бэдэрһээр аяар Ага нутагта ябаһа гэжэ дуул-лаба. Тэдэнэй хойноһоо Доржиев Нима Баһа түхээржэ байна, ажалда гарахала үннэй болонхой. Тэрэ Доржиев Ага руу нэгэ ябаад ер-эһэн, тэрээ руу барилгын ехэ боло-дог дээрһээ ажал бии, эндэхидэ сороходо хэдэн дахин үнэтэйгөөр тү-лгэдэлэг, «калым» хэхэдэ зохил гэ-жэ байжа, бэлэн мүнгэ бэдэрээш-дэй дунда сүү таралаг.

Ажалда гарадаггүй, хара амыа ха-радаг тулаада зондоо шүүмжэлүүл-хэн, газетэдэ гараһан-хунүүд мүнөө

ажалдаа гаранхай, зүгөөр эндэ тэн-дэ үшөө гэдэггээ буялдааһаад ол-доод лэ байдаг юм ха. Жэшэнь, Мункуев Цыденжап гэдэг бригади-раар хүдэлдөг үзэһэн, КПСС-эй гэг-шүүндэ кандидат, яһала урдуур тоотой хүн. Зүгөөр мүнөө зундаа ажал хээгүй, үбнэһэй үдэе гэгшэн-шье газдахаа, өөрөөнгөө ажал эр-хилдэ, сагаа үнгэрөө. Бидэнишье ябахада, нүхэр Мункуев өөрөөнгөө гэр носожо байба, харин тинхэдэн колхозой үхэрнүүд үбэлжэхэ байра-гүй. Дал бодхожо һая эхилһэн аад лэ, барилга дээрэ оройдоо 6 хүн хүдэлжэ байха юм.

Эдэ бүгдэ юун дээрһээ болоноб гэхэдэ, колхозой партийна органи-зация, колхозой правлени хүмүү-жүүлхын худалмэри һулаар табиг-жархинан байна. Ажалшадый дун-да һонин лекци, хөөрөлдөөнүүд тон үсөөн үнгэрэгдэлдэг, тинхэ-дэ шажанай харша үдхне ха-руулан лекци энэ жэл соо орой-доол нэгэ-хоёр болоо. Малшадый урдахи зорилгонуудые һайса ойл-гуулжа үгэхын талаар худалмэри багаар хэгдэнэ. Бидэнэр 3-дахы бригадада ябабади, гэнтэ тугал-нууд үхэжэ байна гэжэ үгэ гараба. Ошожо, ветфельдшер Шитинһээ һу-рахаданнай.

— Тугалнууд гансал тугаһан дээр-һээ үхөө. Мүнөө табан тугал үхөөд байна, үшөөшье үхэхэ байха гэбэ.

Харахада, нээрээшье үхэхэ дү-тлһэн, арһа аан болоһон тугал-нууд нүрэг соо дайралдана. Гай-халтай байба: нимэ эртэ, хүхэ но-гооны һүүлээр, тугал туржа үхэхэ гэжэ яаха юм? Тингээд харууһа-

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ коммунистнуудай дурадхалаар...

(Партийна хиналтын комиссинуудай дүй дүршэлһөө)

Партийна хиналтын комиссинуудай дүй дүршэлһөө гээшэ. Тиймэһээ үнгэрэгшэ жэлэй тэн багаар Кабанскын аймаг-гай предпринимствудтай партийна хиналтын 30 шахуу комисси эмхидхэгдээ нэн.

Эдэ комиссинуудта үйлдбэриний байса мэдэхэ, баян дүй дүршэлтэй хүнүүд оруулагдадаг. Баримталан хэлбэл, цемент-шиферэй заводтохи комиссинуудта инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта грейдернэ кранай машинист нүхэр Ковба, слесарьнууд нүхэд Демин, Горбунов, ашаа тээгшэдэй бригадир Асафьев болон бусад партийна хиналтын комиссинуудта эдэбхитэй гээр хүдэлнэ. Энээн дээрһээ харахада, эдэ комиссинуудта эдэбэ янзын мэргэжлэй, мүн үйлдбэриний хайн мэдэхэ хүнүүд ороходоо, ажалтай аша үрэ хураггүй ехэ байна ха юм.

Тус заводой партийна бюро комиссинуудтай тоосоо нара бүри шагнадаг, тэрэ бээрээ дутуу дунда-нууды дари усадхаха шиндхэбэри-нууды абадаг заншалтай болохтой. Бюрогой заседани дээрэ комиссинууд гээшүүд дүй дүршэлөө халан абалсадаг, ханамжа, дурадхалуудаа хэлдэг. Тэдэнэй табигдан хушала зарим асуудалуудтай партийна суг-лаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ бай-даг. Хиналтын комиссинуудай үүс-хэлээр рейднуудыш үнгэргэгдэдэг.

Ингэжэ партийна комиссинууд гээглэнги участогууды хиналтадаа абжаа, тусхай хэмжээнүүды хараа-лаад, саашадаа амжалта туйлаха үндэһэ хуури табина.

Тээд партийна хиналтын комис-синууд бултадаа тэгшэ хайнаар хү-дэлнэ гэжэ хэлэхын аргагүй. Зага-банай заводой партийна организа-цидахи комиссинууд хүдэлмэрилдөө профсоюзна, комсомолой эмхинууд-ы хабаадуулнагуй, партийно-по-литическэ хүдэлмэри олон янзаар ябуулаха арганууды бэдэрнэгүй. Зарим партийна организацинуудта комиссинууд эмхидхэгдэбэшэ, тэдэ-нэй гээшүүдэй зорилгонууды, эрхы хайнаар ойгуулха талаар муртэй хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Хэрбэ хиналтын комиссинууды комиссинууд эхин организацинуудай бодотоор хүтэлбэрилдөө байбал, предпринимствуд, барилганууд болон совхозуудай ажахын «нюуса», арга боломжонууд үлүүсэ хайнаар хэрэг-лэгдэхэ, комиссинуудай эдэбхи-ше, хароусалташье улам дээшлэхэ байна бшуу.

К. Шелковников,
КПСС-эй Кабанскын райкомой таһагыс даагша.

Соёл культурын хүдэлмэридэ—үргэн дэлисэ

★
**Культурын
хүдэлмэрилэгшэдэй
зүблөөн**

Улан-Удэ городой Политическэ гэгээрэлэй байшанда соёл культу-рын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан хаяхан болобо.

«Соёл сурталай асуудалаар КПСС-эй ЦК-да болоһон зүблөө-нэй дүн, мүн республикын культу-рын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго-нууд» гэнэн элидхэл партиин обко-мой секретарь А. У. Модогоев хэбэ.

— Коммунистическэ обществен шэнэ хүнийе хүмүүжүүлэн болбо-сорнуулаха асуудал зүблөөнэй зүб-шэхэ гол зүйлдэ табигдаһан бай-на,— гэжэ элидхэлшэ онсолон тэм-дэглэбэ. Коммунизмын үедэ ажа-нууа ерээдүйн хүнийе хүмүүжүүл-хэ хэрэгтэ эрдэмтэ, уран зохиол-шод, уран зураашад, артистнар, хэблэлэй, радиогой, соёлой хүдэл-мэрилэгшэд барандаа эдэбхитэй-гээр хабаадалсаха ээргэтэй.

Гүрэн турын шухала хэмжээ-нүүдэй иматгал олонийн хабаяа-далгатайгаар шиндхэгдэдэг боло-жэ байһан үедэ зоний дунда ябуу-лагдадаг соёл сурталай хүдэлмэри мүнөө сагай эрилтэһээ ехээр гээ-лэнэ,— гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэ-бэ.— Илангаяа ургажа ябаа за-луу үетэнийе коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри нудуар ябуулагдана.

Коммунистическэ обществен үедэ ажаһууа шэнэ хүнийе хүмүүжүүл-эн болбосоруулаха хэрэгтэ соёлой хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ байна,— гэжэ элидхэлшэ үгынгөө түгсэхэлдэ хэлээ.

Түрүүлэн үгэ абаһан гүрэнэй орол драмын театрын артистка нү-хэр Бенская ажалшадтай дунда арадай театрын үүргыс улам дээ-шлүүлхэ тухаа тогтожо хэлээ.

— Улан-Удэдэ эхэнэрнүүдэй университет эмхидхэхэ тухааа бо-домжолхо зэргэтэйбди,— гэжэ бур-ят драмын театрын артистка нүхэр Лыгденова дурадхаа.

Бурядай уран зохиолшодой сою-зай харюусалгата секретарь нүхэр Дамдинжапов республика дотор ном, хэблэл таралгыс эрид шууд хайжаруулаха хэмжээнүүд тухай тэмдэглээ.

Гүрэнэй орол драмын театрын директор нүхэр Иофин, уран зураа-ша Сергей, гүрэнэй оперо, балетэй театрын директор Бельгаев, гүрэн-эй филармонийн директор Егоров, бурят драмын театрын директор Балбаров, композитор Ямпиров гэгшэд үгэ хэлээ.

★★
**Маанадай туһаламжа бүри
шухала болошбол**

Нүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө нюта-гуудта үзэгдөөгүй ехэ хубилалта-нууд болоо. Хүдөө ажахыс сааша-дань хүгжөөхэ, тэндэхи ажалшадай культурно-ажануудалай эрилтэнүү-дыс хангаха талаар шэнэ шэнэ ам-жалтануудай туйлагдаһанын эли. Гэбэшье мүнөө үедэ хүдөөгэй клу-буудай, библиотекэнүүдэй, улаан булангуудай, уранхайханай бүлгэ-мүүдэй ябуулжа байһан хүдэлмэ-ринь совет хүнүүдэй ажабайдалай эрилтэнүүдтэ, коммунизмын үедэ ажаллаха, ажаһууа хүнүүдыс хү-мүүжүүлхэ зорилгодо үшөөл хүрэ-нэгүй гэжэ мэдэрхэ ёһотойбди. Юу-дэб гэхэдэ, колхоз, совхозуудта бии байһан соёл гэгээрэлэй эмхи зур-гаанууд олонхи ушарта нютагай партийно-советскэ организацинууд-дай политическэ болон ажахын зо-рилгонуудта тааруугаар, тэдэндэ туһа боломоор хүдэлмэрээ хүсэд табижа бирангүй. Зарим аймагууд-та клубууд минь зугаа нааданай, хатар шуяанай газарнууд гэхээр байдаг.

РСФСР-эй Верховно Советэй гур-бадхи сесси дээрэ депутатнуудай хэлэн шүүмжэлэлт, оролһан дурад-халууд бултадаа хайшаамаар. Тэ-дэнэй хэлэһэндэ «б адли дутуу дун-данууд манай республикада яһала бии даа. Манай ханахада, хүдөө нютагуудта бии байгаа соёл гэгээ-рэлэй эмхи зургаануудыс үзэл сурта-лай, хүмүүжүүлгын бодото гүдмат-нууд болохын тула республикын театрууд, уран зохиолшодой союз, уран зураашадой союз болон горо-дой бусад эмхи зургаанууд саг үр-гэлжэ туһаламжа үзүүлхэ нангин үялгатай болобо гэхэдэ эндүүгүй. Зүгөөр, сэхынь хэлэхэдэ, манай

★
**Хубитаяа оруулха
ёһотойбди**

Коммунизм байгуулха хэрэгтэ ху-битаяа оруулхыс хүн бүхэн эрмэлз-эн оролдон. Тийхэдэ дааж аба-һан ажал дээрээ айхабтар ехэ орол-досо гаргажа, баясама амжалта-нуудыс туйлана.

Бидэнэй, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда баһал ар-гагүй ехэ хүндэтэй, харюусалгатай зорилго табигданхай. Энэмнай юб гэхэдэ, ажалшадай ушар ёһо мэдэл-гыс дээшлүүлхэ, культурна эрил-тэньсэ бүрин гүйсэдөөр хангахын ту-ла хэзээ хэзээнэйхнээ ехэ эдэбхи үүсхэл гаргаха ябадал болоно. Соёл гэгээрэлэй ажал тушаа болон болон РСФСР-эй Верховно Советэй гурбадхи сессинь гарганан тог-тоол, заабаринууд бидэнийсэ бүри-ше ехээр уялгална.

Манай Чесанын хүдөөгэй культу-рын байшангайхид үбэлжэлгэдэ бэ-лэдхэхэ хүдэлмэрээс сүм дүүргэнхэй, 100 кубометр түлээн бэлдэгдээ. 3 пезшэнүүд задалагдажа, шэнээр табигдаа. Зал, фойеунуудай сагаа-далдаа, шэрдэгдээ, ханануудынь угалзатуулан гоёогсодби. Тэршэл-лэн 3-дахь бригадтаа баригдаһан шэнэ клубай доторхине шимэггэжэ, таатай зохидоор түхээржэ дүүргэ-бди.

Ингээд байхадаа, Культурынгаа байшан дотор тусхай түсэбэй ёһоор ажаала ябуулжа эхилэнхэйбди. Колхознигуудта кино холо харуу-лагдажа байхаа гадна, хатар наа-данай, хүгжэмэй кружогууд хүдэл-нэ.

Энээгээр манай хүдэлмэри яаше хизаарлагданхай. Нютагай хүн зо-ной дунда олон янзын хөөрлөөн-нүүдыс, концертнүүдыс эмхидхэжэ захалабди.

Тобшоор хэлэхэдэ, хүн зонийгоо дунда культурно-гэгээрэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хайжа-руулха зорилгоёо амжалтаттайгаар бэелүүлжэ, коммунизмын агүүхэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхын тула хамаг оуһыс хэсэ шадалаа хайрлан-гүй хүдэлжэ байхайбди.

Б. Самбуев,
Хорин «Дружба» колхоздохи
Культурын байшангай директор.

„ЮРЫН НЭГЭ УШАР“

Юрийн нэрэмжэтэ уран хайха-ны нүүдтэй студи «Юрын нэр-» (сценарий Б. Метальни-» гэнэн шэнэ фильм хаяхан

Энэ фильмын сценари зохиоходоо «Юрын гэр» гэжэ фильмын-» студины нэгэнэй—колхоз-» Степанидын ажабайда-» зыага саашадан үргэл-» зураглаха, тэрэнэй абари-» сэдхэхэл зоригсыс бүри-» гөөр харуулаха гэнэн зорилго-» табигдан байгаа ха. «Юрын-» гэжэ фильм хараһан хүнүүд-» мүүху басагыс—хүхюутэй зу-» Степанидыс нанана ёһотой-» басаганай ролийн бэллгтэй ак-» триса Мордюкова наадаа

Энэ фильм дотор Нонна-» Мордюкова гол герой Саша Пота-» пов—зонийнгоо этгэлд найда-» хыс хүртээ, түрүүлэгшэ бо-» колхозоо гээглэгшэ гарганан-» эхэнэрэй образ байгуулаа.

Болохой хамтын суглаан. Нони-» нэс захалжа, «хэлэ, боли—үрэ-» бэшэ гээд, үгэ хэлэхэсье-» байл олдожо үгэнэгүй. Зарим-» нэс халамгайш эрэнхэй, тамхи-» сая, наран сээсэй элэс сэмэл-» хожоргүй зариман унтажа-» нажажашыс нүүнэд: хамаагүй-» түрүүлэгшэ болоо наа, нөө-» гээ тээ унаһан ноёниис аса-» табина бээ даа гэнэншүү-» гээ байтар үргэтэй аматай, хү-» нэс хурса, хүхюун янзын Саша-» пов гэжэ басаган үгэ эринэ-» гээдхэдэ, илангаяа архинша-» гээшүүдыс зада шүүмжэл-» нэеэдэ наадан болгоно-» ной ажалыс хайжаруулхын ту-» орууд түрүүлэгшэнэрэй хама-» галгоо гаргадаггүй байһан ту-» гээртэхи, газаахаа хүсэл-» дэрилдэг байһан тухайн-» гээ Ингээд колхозтой хамаг ху-» нийн эхэнэрнүүдэй гараар-» нэ байһан тухай ханчуулаа-» гынгөө дундаһаа эхэнэр түрүү-» дыс пунгахадаманай яаха юм гэ-» нэглэхэл оруулба. Хоротойгоор-» гээдэ, эли далдагуй шүүмжэ-» гээдэ, зарим хүнүүд, илангаяа-» н түрүүлэгшэнэрэй үедэ ду-» нэ байһан зарим эршүүл-» гнэдэһэн дуугаралдажа, хо-» үгэнүүдыс хэлээдхыс, за-» нэрэнь эшээгээдхыс турша-

дэхэ, архихаа, зайгуултаха, хүлгэй худал хэхэ гэхэ мэтын хойрог яба-дануудтай гансаараал тэмсэжэ, хамаг бухы юумэнүүдтэ хамаар-сажа байха юм. Коммунистнууд, комсомолшуд болон колхозой эдэбхитэдэй хэжэ байһан ажал, тэрэндэ үзүүлжэ байһан туһалам-жаныс огто мэдэгдэнэгүй.—Ядахын сагта тэрэнэй баруун гарын—тар-ран ажалай бригадын бригадир Егор Лыковиче (артист Д. Ильчен-ко) хойрог, гэдэргэ ханаатай, хай-шан лэ гээ наа хамтын зөөрһөө юумэ шүүрэхэмни ааб гэжэ наанажа ябадаг хүн. Иимэ мүүхэ гарга-жа, эхэнэр түрүүлэгшынгээ бэрхээр ажаллажа байхада хоролхожо яба-даг, хүдэлмэридэн туһалаһа гэнэн ханалгүй бригадиртай хайшан гээд хүдэлмэри урагшатай ябаха гээ-шэб? Яаше ойлогдоногүй. Тэрэ мүн коммунист хүн аад, энэ тэрэ юумэ хэхын тулада түрүүлэгшнээ элишэ абажа байхадаашье убай-нагуй.

Юрэнхыдөө фильм дотор харуу-лагдана эдэб хушанай үлэгдэл-нүүд (табиһан режиссерыс Юрий Егоров) даншыс наа хэтэрхы, хүнэй үнэншэхөөр бэшэ, мүнөө үсын хүдөө нютагуудта таарахаар бэшэ гэжэ ханагдана.

Д. Цыренжапов.

Шэнэ училищида

Хүйтэбэр болоһон-» шыс наа, үшөөл на-» ранай элшээр игаа-» нан намай үглөө-» нэй хонор, сэлгээн-» агаарта Улан-Удэ-» хотын Ранжуровой-» үйлсын нэгэ гэрэй-» нээлттэй сонхооо-» ирагүү хонгёо хүг-» жэмэй абаян эдэл-» жэ, Ленинэй орден-» то оперо, балетэй-» театрын байшангай-» оройе дайраад, үр-» гэн Сэлэнгэс үгсэжэ-» ябаһанаа шугыс бур-» гаһан хвдар шурга-» жа, тунашана хэ-» бэртэй. Энэ хадаа-» нуралсалай шэнэ-» жэлдээ Улан-Удэдэ-» нээгдэһэн культу-» рно-гэгээрэлтэй шэнэ-» училищин хэшээлэй-» эхилдэн үс байгаа.

Жэлүүдэй элэ-» татан хубарижа ошо-» хо тудам шэнэ шэнэ-» хэдэн дахбар гэр-» нүүдэй жэрүлдэн-» бодожо байһын ха-» жуугаар шэнэ библи-» отечнэ институвт,-» бухэли үдэртөө ну-» ралсаха шэнэ нур-» гуули болон Буря-» дай культурно-гэгээ-» рэлтэй шэнэ учил-» щин нээгдэжэ, рес-» публикыннай нислэт-» —Улан-Удэ кото алишье-» талаараа урган хүгжэжэ байна.

Далижан ургажа ябаа залуу үе-» гэндэ наа иигжэ үүдэ нээһэн-» культурно-гэгээрэлтэй шэнэ учил-» щитай танилса.

—Манай училищис Кяхта город-» ноо зөөжэ ерээ юм. Нуралсалай-» шэнэ жэлэй түсэбэй ёһоор табан-» отделенинүүд нээгдэхээр хараала-» дан байгаа. Мүнөө 4 отделени нээ-» гдэнхэй. Хойто жэлдээ табалахи-» —арадай инструментнүүдэй оркест-» рын самостоятельностьс хүтэбэри-» лэгшэдэй отделени нээгдэхэ байна,-» гэжэ училищини директор Анато-» лий Михайлович Герштейн хөөрөнэ.

—Хамта дээрэ мүнөө 180 хурагшад-» училищидамнай нуралсана. Тэдэнэй

Дуратай номуудаа шэлэн абана

Манай орон дотор коммунистиче-» скэ обществен үргэн далайсатай-» гаар байгуулагдаха тума шэнэ гу-» рим, шэнэ ёһо заншал улам бүри-» бэхжэнэ. Хүн зоний ажаһуудалай-» үдэрһөө үдэртэ хайжаржа, түрүү-» наука, техникын хурдан түргэнөөр-» хүгжэхэ тума тэдэнэй культурна-» эрилтэнь бүри дээшлэнэ.

Эрдэм ухаанай барагдашагүй-» баялг—ном нудар арад зондо-» хайнаар дурадханыс тула мүнөө үе-» дэ уншагдай дуратай номуудаа-» өөһэдөө шэлэжэ абаха арга нэбтэ-» рүүлэгдэнэ.

Иимэ шэнэ гуримаар ажаллааг-» болохын урда тээ бэлэдхэлэй ехэ-» хэнэ хүдэлмэри хээбди. Городонийн-» ажалшадай депутатүүдэй гүнсэдком-» манай гуйлтыс анхараадаа абажа,-» бидэнийсэ хайн түхээрлэгтэй библи-» отекын байраар хангаа. Энэмнай-» мүнөө уншалгын зал түхээрлэгдэ-» мүн уншагдай дуратай номуудаа-» цэлэжэ абаха аргатай.

«Дуратай номуудаа өөһэдөө шэ-» лэгтэй!» гэнэн урда бэлэгтэй таһаг-» дээгүүр ном бүхэн халбарыс бүхэ-» нөөрөө таарамжатай зорхиоор нү-» баарилгадан табигданхай. Унша-» гдан түрүүшээр номуудыс шэлэн-» абыхадаа алгүйрхэдэг, түбтүшөө-» дэгшэ байһан юм. Иимэ ушарта-» дээрнэртэ гүһалхааа гадна, номуу-» дай таһаг дээгүүр зарим уран зо-» хиолшодой ёураг, портрэдүүдыснэ-» няадагбди.

Тэршэлэн коммунистическэ хү-» мүүжүүлгээр, түрүү эрдэм ухаанай,-» техникын гайхамшага туйла-» тнуудыс тодорхойгоор харуулан,-» мүн «Юу уншахабта?» гэнэн тусхай-» номой ыставкэнүүд энэмнай эм-» хидхэгдэнхэй. Гадна «Нүүдэй нони-» нуудыс уншагтыс» гэнэн газетэ, жур-» налуудай ыставкэ олоной анха-» рал татадаг.

Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилһэн-» нээ хойшо «Мүнөө сагай хүн ямар-» байха ёһотойб» гэнэн хөөрлөөн,-» уран зохиолшо М. А. Шолоховой-» «Шэнэ газар хахалагдаа» гэнэн но-» моор уншагдай конференци үн-» гэргөөбди.

Номонийн жаса бүри үргэдхэг-» дэжэ байһай. Мүнөө 500 шахуу ун-» шагдай байгаа наа, энэ жэлэй эсэс-» болотор тэрэнээ хоёр дахин-» олошоруулаха хараалнабди. Энэ-» зорилго заатагүй бэелүүлэгдэхэ.

Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилһэн-» нээ хойшо бажа бэшэ хүдэлмэри-» хэгдэ. Гэбэшье, урдахы зорилго-» нууднай үшөөл ехэ. Энэ талаар-» библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд-» саашанхи ажал, өөһэдынгөө ханам-» жа, дурадхалуудыс бэшэжэ байха-» ааба гэжэ ехэтэ найдаһанбди.

О. Томилова,
Бабушкин городской-» библиотеке даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша М. С. Заславский хатарта хуража байна.

Ахмад нүхэдтээ уулзаба

Улан-Удын Пионерүүдэй ордон. Үнгэрэгшэ субботын үдэшэ эндэмнай хэзээ хэзээ-нэйхнээ хүлгөөтэй, шуугаатай байгаа. Ордоной таага бүхэндэ хайндэрэйхээр—саб сагаа-ханаар хубсалхан хууууд, ба сагад олоц, бэе бэснэгтэ улаа ягаан галстугуудыг заһалсана, хэлэхэ амаршалгынгаа үгэнүүдэ сэжэлдэнэ...

—Мүнөөдөр таанадай ахмад—алдарт комсомолой 42 жэлэй ой түгсэбэ. Энэ хайндэртэ зориулан, таанад Улан-Удын «Механлит» заводой коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдтэй танилсаха байн—гээд, ордоной хуралсалай талыг даажша Н. Д. Шиповских хэлээд, Юрий Филипповтэ үгэ үгэнэ.

Республикын комсомол-залуушуулай бригадануудай хоорондо дэлгэрэн мурсысөөндэ эрхмилжэ, хүндэтэ нэрэ соллодо яагаад хүртэнэ,

Долоодохи үдэртөө...

Энэ үдэр Александр Самарин Чернокутовтай уулзаа. Хараар наадаһан Чернокутов хайнаар наадаһыг хэды оролдобошье, нүхэрэйнгөө хамгаалгыг дабажа шадаагүй, шүүглэһэн байна. Манжигеев Тоголовые, Шадрин Мамилые, Вощенко Бетиние, Казымин Цыденовые, Сулейманов Козулинае, Мадаев Мельниковые, Булгаков Хабучаевые, Житомирский Копыловские шүүгээ. Бердников Улымжиева хоёр тэнсээ.

Долоон үүлзалгын удаа нэгдэлхи бүлэг сооһоо Александр Самарин, хоёрдохиһоо—паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэн А. Мадаев-гэгшэд эрхмилжэ ябана.

А. Михайлов.

Айлшалаад ерөбэ

Хүүлэй үедэ Тимлюгэй цементын заводто үйлдбэрийн түрүү дүй дүршэл олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар бага бэшэ худэлмэри, элдэб арга оншо хэрэглэдэг болоо. Саг үргэлжэ энэ асуудалаар суглаан, слёт, зүблөн үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ ажалай новаторнууд дүй дүршлөө халан абалсана. За-риманин оронойнгоо түрүү заводуудаар айлшалаа, ажал худэлмэри-тэйн танилсадаг юм.

Наяхан шифернэ

цехын бүлэг худэлмэришэд

Спасский цемент-шиферэй за-

водто аяншалжа, үйлдбэришэйн, түрүүшүүлтэйн танилсаад, бусажа ерээ. Энэ холын аяншалгада хабаадагшад хараһан үзэ-һэнөө тодорхойгоор үетэн хүхэдтөө, бүхы худэлмэришэдтөө хөөрөжэ үгэбэ.

Ж. Гомбоев.

Журам эбдэгшэд—нүхэдэй сүүдэй урда

Нийтын журам сахилгада арад зонин үргэнөөр хабаадуулаха тухай хуулине манай техникумэй багша-нар, хурагшад халуунаар дэмжэ-жэ үгтаһан юм. Тийхэдэ хайндэ-ранай арадай дружина, нүхэдэй сүүд байгуулаад, олонинтын дунда хэргэ-тэмжын, илангаа ойлтуулам-жын худэлмэри үргэнөөр ябуулжа эхилхэ байна.

Үнгэрхэн хоёр жэлэй туршада эдэ эмхинүүдэй гшүүдэй хүсөөр ний-тын журам, социалистическэ ёһо гү-рим эбдэгшэдтэй эрид шанга түм-сэл ябуулагдаа. Энээнэй ашаар ма-най эдэбхитэдэ даалгагдана гэр-зарт элдэб хулигаан ааша гарга-ха, архидаха ябадал үсөөрөө, хүү-лэй үедэ техникумдэмнай байгуу-лагдаһан нүхэдэй сүүд табадахи курсын хурагша нүхэр Климентье-вэй хүтэлбэри доро хүмүүжүүлхэ үүргээ бүри дэсхэлүүлжэ байнхай.

Наяхан нүхэдэй сүүд хулигаан ааша гаргаһан Шилькин Андреев хоёрой хэргэе хаража үзөө. Энэ сүүд олон хүнэй хабаадалгатайгаар, ехэ хонирхолтойгоор үнгэрөө.

...Уншалгын зал соо хүн дүүрэн. Тийгэбэшэ хон жэн. Сүүдэй түрүү-

хургуулида нуража ябахандаа, автомобильнэ кружоко то ябал-садагаа, тийгээд техникэдэ дурлажа, заводто ошожо ажаллаһан, энэ зун Москвада үнгэргэгдэһэн коммунистическэ ажалай бригада болон ударнигуудай мурсысөөндэ эрхмилгшэдэй Бүхэсоюзна зүб-лөөндэ хабаадалсаха ерэнэн тухайгаа Юрий Филиппов залуу үетэндөө тобиохоноор аад, ойлгосотойгоор хөөрөжэ үгэ-нэ.

Тэрэшлэн энэ ерэнэн тус заводой автомобильнэ цехын коммунистическэ ажалай бри-гадын бригадир Иван Бело-усов, энэ бригадын гшүүд Николай Балочук, Тамара Ко-това, Николай Емельянов гэг-шэд залуушуултай үни удаан саг соо хөөрэлдэһэн, сэнгэһэн байна. Мүн энэ уулзалгада хабаадалсана Антонина Чул-кова орон дотороо дэлгэрэн Валентина Гагановагай үүс-хэл дэмжэлсэжэ, түрэл завод-тоо токарнуудай бригада эм-хидхэлсэд, ударидажа, тэдэ-нээ түрүүшүүлэй зэргэдэ гар-гаһан тухайгаа, мүн коммуни-стическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ яагаад хүртэ-һэнөө тобишо тодорхойгоор хөөрөжэ, залуу үетэнөө бая-суулба.

Пионерүүд аха нүхэдэйн-гөө ордондон ерөжэ, өөһэдн-гөө ажал тухай хөөрөжэ үгэ-һэндэн баяр баясхалан хүр-гөөд, алдарт Октябринагаа хайндэртэ ажалай амжалта туйлахынь хүсэһэн, хирэ хирэ болоод лэ нимэ уулзалга-нуудта айлшаар ерөжэ бай-хынь урялһан байна.

Т. Бадманн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Механлит» заводой коммунистическэ ажа-лай бригадынхид пионернүү-дэй дунда байна.

Н. Дамбаевай фото.

ЖИЛЫН СААНАААА
Манай арал илахаФидель Кастро
үгэ хэлэбэ

ГАВАНА, октябрийн 30. (ТАСС). Кубын армийн офицернүүдэй хур-гуулине түрүүшын бүлэг хүнүүд октябрийн 29-д дүүргэбэ. Мана-гуа гэжэ сэрэгэй лагерта бо-лоһон Кубын революционн ар-мийн 55 залуу офицернүүдтэ диплом барюулһан баяр ёһолол дээрэ Кубын Республикын президент Ос-вальдо Дортикос, премьер-министр Фидель Кастро болон Кубын прави-тельствын гшүүд байлаа.

Дипломуудыг барюулаһан хүү-лэр Фидель Кастро үгэ хэлэбэ. Армидаа түрүүшын бүлэг офицер-нүүдэ бэлдэхэжэ, Кубын революци үшөө нэгэ амжалта туйлаба гэжэ тэрэ тэмдэглэ. Офицерэй хургуули дүүргэгшэд классуудта нуужа, теоретическэ бэлдхэл абахааа гадна, дайшалхы бэлдхэлэйнгээ талаар Сиерра Маэстро гэжэ хада уулай газарта бээе хорихо үдөө хүшэр хүндэ шалгалтануудыг дабажа га-раа юм гэжэ Кастро хэлэбэ. Мүн теоретическэ, дайшалхы бэлдхэлэй хүндээн шалгалтануудыг гаталһан арадай милицийн отряднуудыг хүтэл-бэрлэхэ 500 гаран хүн яаадаа хур-гуули дүүргэхэнь гэжэ Фидель Кастро мэдээсэбэ.

Энэмнай манай үшөө нэгэ ехэ амжалта болоно. Юундэб гэхэдэ, арадай милицийн олоо тоото гшүү-дыг хургахын, эмхидхэхын тулада эрдэм бэлдхэлтэй, дүй дүршэлтэй хүнүүд хэрэгтэй ха юм.

Урдан бидэнэр хүшэр эрмэлзэл-гэтэй хэмдиг гэжэ Кастро саашан хэлэбэ. Харин мүнөө хүшэр эрмэл-зэлгээ гадна, бэлдхэлтэй, хургуу-литай хүнүүдтэй болообди, техниче-

скэ эрдэм мэргэжэлтэй бологдобо, манда буу зэбсэгтэе бии. Энээн тухай дайсаднайшье хайн мэдэнэ. Үдэр үнгэрхэ бүри Кубыг аршалан хамгаалагдай зэргэдэ хэдэн зуун хүн, неделэ үнгэрхэ бүри хэдэн мян-ган хүн жагсажа байна гэжэ тэдэ-нэр мэдэжэ байна. Тэдэнэр мүн ма-най арадай хүсэ шадалышье мэдэ-нэ. Тиймэһээ дайсад манай хүсэтэй болохо, хүгжэхэдэмнай дурагүйлхэ-нэ. Эгээл энэ ушарһаа тэдэнэр ма-най хүсэ шадалай саашаадаа ургаха-дань наад хэтын тулада али боло-хын яаралтай хэмжээнүүдэ абана.

Тэрээнгээ гадна, Америкын импе-риалистнууд хүнгуулинын урда тээ ябуулжа байһан хара хэрэгтээ ма-най олтирогыг хэрэглэнэ. Өөһэ-дынгөө ахир дорой, бузар ханаа-шалгануудыг бэлүүлхын тулада тэндэ зонхиложо байдаг империали-стическэ бүлэгүүд Кубада сэрэгээр довтолхоодошье торохогүй болоод байна.

Кубын гүрэнэй түг заажа, Кастро ингэжэ мэдүүлэ:—Энэ тугые хэн-шье, хэзээдэшье унагажа шадаха-гүй, энэ нүлдэ тэмдэг хэзээдэшье үблэг дээрээ нүгэлдэжэ байһан арал зоний түг болохогүй.

Дайгаар довтолуулхын туйлда хүрөөд байхадаа, оронойнгоо үй-лэдбэриг хүгжөөхэ гэгшэ бүхы арал зоний шухалын шухала зорил-го мүн гэжэ Кастро саашан мэдүү-лэ. Манай хургуули, фабрикануудай хайнаар ажаллажа байгаагүй хаань, эзэрхэг түрмхэй довтолог-

шодто эсэргүүсэхын аргагүй ха юм. Бултадаа буу барнжа бодохо арга-найгүй, хүн бүхэн өөһэд өөһэдн-гөө тушаалта ажаллаар тэмсэхэ ёһо-той гэжэ Кастро Кубын арал зондо хануулба.

Сэрэгэй аюулай болоод байхада, Кубын хүн бүхэнэй уялга юуб гэ-хэдэ, ханаагаа зобохогүй, сүхэрхэ-гүй, гуримтай журамтай байжа, хэ-зээ дуудахыг хүлээгэдэ байха зэр-гэтэй. Бидэнэр өөһэднэгөө бодо-хогүй эрмэлзэл зоригһоо хохидохо бэшэ, ямаршье ушарай болоод бай-хада нэгэ хэм байха, Кубада эсэ-ргүүгээр гараа үргэһэн хүнүүд хэзээ-дэшье үгы хэгдэхэ гэжэ лаб эти-гээд, ханаа амараар үрдахи зорил-гонуудаа дүүргэжэ байха ёһотой-бди.

Түүхэ дээрэһээ харахада, уласхоо-рондын хархис хүсэнууд революци-да эсэргүүгээр холодоо сэрэгэй доб-толого хэдэг байгаа. Тийбэшье үшөө нэгэ яаха аргагүй хуули ёһон бии юм: революционн арад, революци хэзээдэшье дийлдэдэггүй.

Хаража байгуужади, Кубын ре-волюцийн сэрэгээр довтолгоодохо, Кубын арал гансашье өөһэднэгөө эрхэ сүлөөгэй, өөһэднэгөө хуби за-яанай түлөө бэшэ, бүхы түбингөө арал зоний түлөө үшөө дахин тэм-сэлдэ болобо гэжэ арал зоний дуу-лахада, бүхы Америка дотор хүн бологшо ааб. Бидэнэр нүүлшын юун болотороо дайлагдахабди. Кубын арадай сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлэй суута баатар Масеогэй хэлэлзэйн ёһоор, Фидель Кастро ингэжэ онсо-лон заагаа. Кубыг эзэмдэхэе хана-һан хүн гансал өөһэднэгөө хубхай яһа суглуулаха ушартай болохо.

ПАРИЖ, октябрийн 30. (ТАСС). Леопольд-вилһаа мэдээсэһэнэй

ёһоор, парламентын сессин зарлаха, Патрис Лумумбын хуулиа прави-тельствын засагыг дахинаа нэргэжэ-тухай эрилтэ Конгодо улам шанга-жа байна. Үймөө үүсхэгшэдыг тол-гойлошо полковник Мобуту парла-мент зарлалгада мүнөө болотор наад хэжэ байһан юм.

Франс пресс агентствын коррес-пондентын дамжуулаһан ёһоор, за-саг унагаахын зорилгоор үймөө үүсхэгшэдэй байгуулһан «генераль-на комиссарнуудай совет» гэжэ нэр-лэдэг органдо Конгын парла-ментын депутаднуудай палатанууд-тай түрүүлгшэ Жозеф Касонго гэгшэ бэшгэ эльгээхэдэ, парламент зарлаха асуудалда тойбо хэхэ ёһо-гүй гэжэ тус «советтэ» шанга эрил-тэ табиһан байна.

Конгын парламентын түрүүлг-шэ ООН-эй генеральна секретарыта мүн лэ бэшгэ эльгээгээ. Мүнөө үе-дэ Конгодо хүшэр хүндэ байдалтай тохёолдоһон дээрэһээ «националь-на түлөөлэлгын орган өөрынгөө уял-га дүүргэхэ аргагүй болоод байна» гэжэ Конгын парламентын түрүү-лэгшэ бэшгэ соогоо заана.

ПАРИЖ, октябрийн 30. (ТАСС). Касаидхи «горнорудна гүрэн» гэ-жэ нэрлэгдэдэг газарһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, президент гэгшэб гэжэ өөрыгөө нэрлэһэн Ка-лонжин банданууд хүнүүдыг ээр-лиг муухайгаар хюдана. Энэ «гүр-нэй» газар дээрэ үсэгэлдэр үдэш-лэн нэлэнхы ехэ түймэр болоо гэжэ Франс пресс агентствын корреспон-дент мэдээсэһэн. Сепаратистнуудай 5 мянга шахуу бандиуд автомата гартаа барин, хуулиа правитель-ствыг дэмжэгшэдтэ тосхондууд соо-гуур ябажа гарахадаа, замдаа бүхы юумэ үгы хээ. Хэдэн тосхон галда-гаа, тэндэхин хүн зон булта шахуу үгы хэгдэ.

ООН-эй генеральна секретарь, Конгодохи ООН-эй командовани Касаидхи хуулиа правительствын сэрэгүүдэ гаргажа, нимэ байдал

Конгодохи байдал

тохёолдуулаһанайгаа түлөө сэхэ хар-юусаха ёһотой. Тус командовани мүнөө үедэ Ганын сэрэгүүдэй отря-дуудыг эльгээхэ гэжэ шийдэбэ.

НЬО-ИОРК, октябрийн 30. (ТАСС). Импералистнуудай таби-һан Мобуту, Калонжи гэгшэдэй хо-рото хэрэгүүдэ бэлүүлхэй шалта-гаанаар Конгодохи байдал улам мууджа байна. Колонизаторнууд-тай зарсанарта хэдэн хуби болгог-дон хубаарһан залуу республикада шухан ехээр адхаруулагдана. Ка-тангада, Касаид, зүүн провинцида үймөө үүсхэгшэ эсбэгтэ бандидууд-тай гарһаа үдэр бүри амгалан тай-бан хүн зон олоороо алуулна.

Америкын информационно агент-ствын мэдээсэлнэй ёһоор, Касаид-хи «горнорудна гүрэнэй» президент гэгшэб гэжэ бээ нэрлэдэг Калон-жин эбсэгтэ отряднуудай 5 мянга шахуу хүн үсэгэлдэр Луизи гэжэ город руу довтолжо эхилбэ. Эдэ от-ряднууд мүнөө усын автомат буунуу-даар хайса зэбсэглэгдэн, Бельгийн офицернуудэй хүтэлбэри доро яба-на. Эдэ бандидууд Патрис Лумум-бын правительствыг дэмжэдэг Лу-луа гэжэ бага яһатанай ажаһуудга-зарыг эзэмдэхэ ханаатай гэжэ Юнайтед пресс интернейшл агент-ствын корреспондент Леопольдвил-һаа мэдээсэһэн. Калонжин банданууд ябаха замдаа тосхонуудыг галдаа, амгалан хүн зоние тоно-жо алана гэжэ корреспондент Юпи бэшэһэн.

Калонжин бунгалгаата отряднууд тээшэ Лумумбын хуулиа прави-тельствын сэрэгүүдэй довтолгыг Конгодохи ООН-эй сэрэгүүдэй ко-мандовани урдан болгоулаһан юм, гэгбэшье, харин мүнөө Калонжин банданууд «ООН-эй сэрэгүүдэй» хам-гаалжа байһан зоно тээшэ дүтэлхэ зэргэгүй» гэжэ юрэ заагаад лэ ор-хихон байна.

Колонизаторнуудай дэмжэһэнэй, ООН-эй сэрэгүүдэй командованин өөгшөөһэнэй шалтагаанаар зарсанар-ынш улам гааража байна.

Латин Америкын гүрэнүүдэй нэгэн муу байдалтай юм. Хүүлэй жэлнүүдтэ нуурын тулада шухала болодог юмэной наһатай боложо, ажал хэжэ шадаха-нышье хүндэ хүшэр болхонхой. Перугэй Ажалшадый конференцийн урылалар мянган хаяхан болоо. Хүдэлмэришэдэ пенсн түлэдэг болохо тухай хуули парламентһаа эриһэн байна.

Перугэй ажалшад тон тулюяр орон дотор абтадаг далда налог, ажа-уу сэн горьтойгоор дээшлээ. Үндэр болийн худэлмэришэдэй байдал бүри-шье хүндэ хүшэр болхонхой. Перугэй Ажалшадый конференцийн урылалар мянган хаяхан болоо. Хүдэлмэришэдэ баталан ажахыг мянгад хабаадагшад ПРЕНСА ЛАТИНЫН фото.

Венгрии Социалистическэ
Хүдэлмэришэной парти
ЦК-гэй пленум

БУДАПЕШТ, октябрийн 28. (ТАСС). «Непсабашаг» гажм мүнөөдөр мэдээсэлнэй ёһоор, Венгрии Социалистическэ Хүдэлмэришэной партиин Центральна Комитетэй пленум октябрийн 28-д болобо.

ВСРП-гэй ЦК-гэй секретарь ош Фехер үйлдбэрийн коопер-вуудай хүдэлмэришэ үрэ дүн, дүй-шэл, саашанхи зорилгонуудтай нумые танилсуулаа. Централ-ный комитет элидхэлыг хайнаар зү-хэлсээ. Үгэ хэлэлгын болом-го ВСРП-гэй Центральна Комитет нэгэдэхин секретарь Янош Кадар хэлэһэн байна. Центральна Комитет элидхэлыг нэгэн дуугаар шаагаа.

Агуухэ Октябрийн социалист-скэ революцийн 43 жэлэй ойг н-дэртэ хабаадалсаха делега-гшүүдэ Центральна Комитет милбо.

США Кубада харша
хүйдхэлтэ ябуулганууд
үргэлжэлүүлээр

НЬО-ИОРК, октябрийн 30. (ТАСС). Кубын зүүн урда зүгт хээрэгдэһэн Гуантанамо гэжэ а-мерикын сэрэгэй базада десан-тоболгын корабльһаа далайн-гэй 1450 солдадууд мүнөөдөр га-гдаха гэжэ США-гэй далайн-гэй флотой командовани мэдэ-һэнээ наада харамаар шалта-баримталжа, далайн-сэрэгэй т-тын солдадуудай «амаралтын-рэй сэнгэлгэ» хэхэ хэрэгтэй шалтагаанаар тэндэ сэрэгүүд га-гдаха байна.

Кубада дүгэ Карибска д-дээрэ нүүлэй үедэ США-гэй да-сэргэй флот бээе уринга эр-хургуулинуудыг хэнэ гэжэ на-мационно агентствонунд мэдээ-Манёврунуудта арбадахи десан-тэскадрин 4 корабль хабаадаһа-дэ корабльнууд дээрэ 8-дахин ди-зиционнот отрядтай ябаган сэр-биди. Эзэрхэг түрмхэй ябуулгата-та бэлдэжэ байһанаа далайн-тулада США-гэй гүрэнэй депар-тамент Кубыг али болохоор, хуурмагаар хардаһан, гэмнэгшэ-тонуудыг Америкын гүрэнүүдэй ганизацийн гшүүдтэ эльгээгээ.

Америкын ябаган сэрм
Гуантанамодохи база
дээрэ бууба

НЬО-ИОРК, октябрийн 30. (ТАСС). Юнайтед пресс ин-тернейшл агентствын мэдээсэлн-эй ёһоор, мүнөөдөр Америкын да-сэргэй солдадууд Кубын зүүн-зүгтэхин Гуантанамо гэжэ Америк-далайн-сэрэгэй база дээрэ бууба.

„Хүсэ харуула“
буртуугаа

ГАВАНА, октябрийн 31. (ТАСС). Ассоциэйтэд Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлнэй ёһоор, Кубадахи Гуантанамо гэжэ Америкын далайн-сэрэгэй база дээрэ октябрийн 29-д ерөжэ бууһан Америкын далайн-сэрэгэй 1500 шахуу солдадууд мүнөөдөр Гуантанамодохи ажаллаа, өөһэднэгөө байдаг Пу-то-Рико гэжэ база руу ошоо.

Урид мэдээсэлдэһэнэй ёһоор, хадаа Америкын хэблэлдэ туд «хүсэ харуулган» гэжэ сэгнэгшэ Энэ Америкын далайн-сэрэгэй солдадуудай Гуантанамодохи бусад оронуудта тон ехээр дүрвэ-талга үүсхэгшэ байна.

Центральна Америкэдэ
үер болобо

НЬО-ИОРК, октябрийн 30. (ТАСС). Хэдэн хоног соо яадаг роо орожо, Центральна Америкын Номхон далай шадаар эрвэр үер болобо. Үер боложо, 100 гар-хун уһанда абтаа, олон мянган гэр байрагүй үлөө. Коста-Рика 50 гаран хүн уһанда абтаа. Олон нуурын тосхонууд уһан соо бай-Никарагуагай Чинандегэ гэжэ то-городой хүн зон эдихэ уһагуу-зайн галгүй болоод байна. Ош харгыгаар, тэрэ тооло бүхы Америкын түбээр гарадаг шоссейн т-гын зарим газарһаар ябаха аргагүй болоо. Энэһнээ болжэ, шухала хэрэгтэй эм дом, эдэ ху-хубсаха хунар гансал самолёт, то-лөдүүдаар зөөгдэнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕВ.